

Lausunto uudesta yksityistielakiluonnoksesta

OTSO Metsäpalvelut Oy on perustettu 1.10.2016. Historiamme on Suomen metsäkeskuksen liiketoimintayksikössä ja sitä edeltäneissä organisaatioissa. Yksityistiepalveluja tuottavana organisaationa meillä on pitkät perinteet. Olemme valtakunnan suurin yksittäinen yksityistiepalveluja tuottava organisaatio. Pidämme uudistuvaa yksityistielakia tarpeellisena ja tervetulleena.

Haluamme lausua uudesta yksityistielakiluonnoksesta seuraavaa:

”Tieoikeus olisi jatkossa mahdollista perustaa myös sähkö- ja viestintäjohtojen sekä muiden tien vaikutuspiirissä olevien kiinteistöjen käyttöä palvelevien rakenteiden ja laitteiden sijoittamista varten”.

Johtimien ym. rakenteiden sijoittamisessa yksityistielle/tiealueelle tulisi ottaa huomioon riittävästi tiekuntien, tienkäyttäjien, tieosakkaiden ja toimijoiden käytännön kokemuksia.

Yksityisteiden rungot ovat miltei aina rakennettu ns. paikalla olevista maa-aineksista. Rakenteiden sijoittaminen maaperään on monesti erittäin haasteellista esim. kivisyyden takia eikä vaadittuihin asennussyvyyksiin aina päästä. Tämä voi aiheuttaa ongelmia tienpitäjälle käytännön tienpitoon ja käyttöön liittyvissä asioissa, varsinkin tien perusparannustöissä.

Puutavaran varastointiin liittyvät ongelmat ja rajoitteet ilmajohtimien takia ovat olleet esillä useasti monen eri tahon toimesta.

Johtimien ja rakenteiden aiheuttamat rajoitteet kiinteistön omistajan näkökulmasta tulisi tarkastella huolella. Lisäksi on havaittu, että varsinkin teleoperaattoreiden sopimusrakenteet ovat sellaisia, että ongelma ja vauriotilanteissa tienpitäjän vastuut ovat liian suuret.

Lainsäätäjän tulisi huomioida tämän asian valmistelussa vastuisiin, velvoitteisiin ja sopimuskäytänteisiin liittyvät kysymykset tilanteissa, missä johtimien ym. rakenteiden sijoittaminen tiealueelle aiheuttaa ongelmia ja lisäkustannuksia tienpitäjälle ja tieosakkaille.

Sopimuskäytänteet tulisivat olla esim. valtakunnallisten edunvalvontajärjestöjen, viranomaistahojen ja yhtiöiden yhteistyössä laadittuja ja hyväksytyjä malleja.

”Kuntien tielautakuntia koskevista säännöksistä luovuttaisiin, ja niille aiemmin kuuluneet tehtävät siirrettäisiin muille viranomaisille. Yksityisteiden avustuksia koskevia säännöksiä uudistettaisiin karsimalla avustuskriteereitä ja siirtämällä valtion nykyisten valtionavustusten jakaminen vuonna 2019 toimintansa aloittavien maakuntien tehtäväksi”. Tämä muutos on kannatettava, koska tielautakuntien kyky toimia on heikolla tasolla. Asiassa tulee kuitenkin huomioida selkeä kulurakenteen kasvaminen tiekunnan näkökulmasta ja se, että asioiden viemisen kynnyksittelyihin tulee nousemaan oleellisesti.

Yksityisteiden valtion avustusten siirtämisessä maakunnille tulee varmistaa niiden yksityistieosaaminen ja yhdenmukaisuus päätöksenteossa sekä kriteereissä.

”Tiekuntien perustaminen ja yhdistyminen mahdollistettaisiin myös tieosakkaiden omilla päätöksillä ilman yksityistietoimitusta. Tiekunnat voisivat jatkossa vahvistaa itselleen säännöt, joissa voitaisiin sopia erikseen määritellyistä kysymyksistä myös toisin kuin laissa säädetään”. Tässä muutoksessa on vaarana se, että tehdään päätöksiä enemmän tunteiden kuin asiaperusteiden pohjalta. Tiedämme hyvin sen, että tiekuntien valmius tehdä normaaleja vuosittaiseen kunnossapitoon ja hallintoonkin liittyviä päätöksiä on erittäin alhainen. Katsomme, että tiekuntien yhdistämiseen ja perustamiseen liittyvissä asioissa tiekuntien päätöksen vahvistamisen suorittaisi kuitenkin viranomaistaho.

”On havaittu tarve pohtia ratkaisua yksityisteiden kuntorekisterin luomiseen sekä yksityisteiden hallinnollisen tiedon parempaan saatavuuteen”. Katsomme, että yksityisteiden- ja siltojen kuntorekisterille on selkeä tarve. MML:l yksityistierekisterin laajentaminen voisi olla siihen ratkaisu ja aineiston tulisi olla myös avointa niiltä osin kuin sen muun lainsäädännön näkökulmasta mahdollista.

”Tieisännöitsijäkoulutusta pidetään yleisesti hyvänä tapana tuottaa asiantuntijoita hoitamaan tiekuntien lakisääteisiä tehtäviä. Suomen Tieyhdistys ry on ensimmäisenä ryhtynyt kouluttamaan TIKO tieisännöitsijöitä. Heitä on tällä hetkellä yli 200 henkeä. Tieisännöinti on mahdollista valita opetushallituksen hyväksymän isännöinnin ammattitutkinnon valinnaiseksi tutkinnon osaksi”. Organisaatiomme on valtakunnan suurin yksityistiepalveluja tuottava organisaatio. Suunnittelemme ja rakennutamme yksityisteiden rakentamis- ja parantamishankkeita yli 1000 km vuodessa ja lisäksi tuotamme yli 1000 tiekunnalle hallinto- ja isännöintipalveluita. Tässä Tieyhdistyksen rooli on mielestämme katsottu liian merkittäväksi ja yhtä toimijaa korostavana. Katsomme, että koulutuksellinen vastuu tulisi olla taholla, jolla ei ole suoria sidossuhteita yrityksiin tai yhdistyksiin. Jatkossa ammattikorkeakoulujen rooli ja vastuu yksityistieasioiden koulutuksessa tulisi olla johtava. Tällä turvattaisiin laadukas, laaja ja tasapuolinen koulutus kaikkien toimijoiden näkökulmasta.

”Tielautakunnilla olleet yleiset hallintotehtävät liittyvät pääosin tiekunnan hallintoon ja osakkaiden sekä muiden asianosaisten oikeusturvaan, jolloin valtion lupa- ja valvontavirasto olisi virastoon tulevan asiantuntemuksen ja muiden siellä hoidettavien asioiden johdosta luontevin paikka tällaisten yksityistielain mukaisten tehtävien hoitamiseksi”. Tämä on kannatettava muutos. On kuitenkin varmistettava, että mikäli lupa- ja valvontaviranomainen on maakuntatasolla tulisi päätöksenteko pohjautua lainsäädännön ohella valtakunnallisiin linjauksiin, ts. maakuntien osaaminen yksityistieasioiden päätöksenteossa on turvattava.

”Esityksessä mahdollistettaisiin yksityisteiden tienpidon ja hallinnoinnin siirtäminen ulkopuoliselle taholle. Ulkopuolinen toimija voisi olla esimerkiksi eli tieosakkaiden perustama osuuskunta tai kokonaan ulkopuolinen yritys, esimerkiksi tieisännöintiyritys”. Tämä on hyvä asia palveluntuottajan näkökulmasta. Ulkopuolisten toimijoiden vastuut ja velvoitteet tulee kuitenkin kuvata selkeästi.

Lopuksi

Yksityistielain uudistamisen tavoitteet ovat hyvin perusteltuja. Uuden lainsäädännön tulisi turvata yksityistieverkostomme kunto ja elinvoimaisuus jaksossa nykyistä paremmin.

Tiekunta saa uuden lakiluonnoksen mukaan paljon vastuuta , mutta myös huomattavan määrän velvollisuuksia. Tulevan lainsäädännön tulee kuitenkin turvata tienpitoon liittyvissä asioissa myös yksittäisen tieosakkaan ja kiinteistönomistajankin oikeudet.

Osallistumme mielellään keskusteluun ja kommentoimme tarvittaessa lain valmisteluun liittyvää aineistoa.

Helsinki 21.3.2017

Kari Lundell
Toimitusjohtaja
OTSO Metsäpalvelut Oy